

BESLISSING

dossiernummer 205645

van de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten (hierna: "algemene raad") inzake het administratief beroep van 13 oktober 2024 van

[REDACTED]
(hierna: "appellant")

gericht tegen de beslissing van de raad van de orde in het arrondissement Den Haag (hierna: "raad") van 2 september 2024. Het betreft de weigering aan appellant een stageverklaring te verstrekken.

Procesverloop

1. Bij besluit van 2 september 2024, verzonden per e-mail van gelijke datum, heeft de raad appellant meegedeeld dat hem geen stageverklaring wordt verstrekt en dat de stage daarmee op 27 augustus 2024 geëindigd is zonder stageverklaring (hierna ook: "het bestreden besluit"). Ten overvloede is daarbij meegedeeld dat de raad geen aanleiding ziet de stage te verlengen.
2. Appellant heeft zich op 2 september 2024 van het tableau laten uitschrijven.
3. Bij e-mail van 13 oktober 2024 heeft appellant, na doorzending door de raad een door de algemene raad op 14 oktober 2024, derhalve tijdig, ontvangen administratief beroepschrift ingediend, gericht tegen de weigering van de stageverklaring.
4. Op 27 oktober 2024 heeft appellant per e-mail het administratief beroepschrift met gronden aangevuld.
4. Bij e-mail van 21 november 2024 heeft de raad een verweerschrift ingediend bij de algemene raad.
5. Bij e-mail van 19 december 2024 heeft appellant een reactie gestuurd op het verweerschrift.
6. Partijen zijn gehoord op 14 mei 2025. Tijdens de (digitale) hoorzitting was appellant aanwezig. Namens de raad waren aanwezig [REDACTED] en [REDACTED], beiden lid van de raad. Partijen zijn gehoord door [REDACTED], in aanwezigheid van [REDACTED], beiden werkzaam bij het bureau van de Nederlandse orde van advocaten. Een verslag van deze hoorzitting is bij deze beslissing gevoegd.
7. Desgevraagd heeft de raad bij e-mail van 14 mei 2025 de voor het arrondissement Den Haag geldende Beleidsregel stage en patronaat 2023 overgelegd.
8. Bij e-mail van 26 mei 2025 heeft de raad naar aanleiding van de hoorzitting een nadere toelichting op zijn standpunt gegeven.

9. Bij e-mail van 3 juni 2025 heeft appellant op de toelichting van de raad van 26 mei 2025 gereageerd.
10. Er is gelet op het bepaalde in artikel 7:23 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: "Awb") aanleiding gezien partijen opnieuw te horen. Tijdens de hoorzitting op 3 september 2025, was appellant aanwezig en namens de raad waren de deken [REDACTED], [REDACTED] en [REDACTED]. Partijen zijn gehoord door [REDACTED] in aanwezigheid van [REDACTED]. Een verslag van deze hoorzitting is bij deze beslissing gevoegd.

Gronden van administratief beroep

11. Appellant voert kortweg het volgende aan. Appellant deed zijn stage onder begeleiding van diens patroon, [REDACTED], bijgestaan door [REDACTED] en [REDACTED]. Appellant vindt het onjuist dat de raad niet heeft gereageerd op zijn melding dat de opnamemogelijkheid van zijn kredietfaciliteit werd beëindigd. Voorts begon appellant met, zo stelt hij, een voorsprong vanwege zijn 2,5 jaar advocaatstage in [REDACTED]. Mede hierdoor kan appellant zich niet vinden in de conclusie over de kwaliteit van zijn dossiers en dat hij geen oog heeft gehad voor de belangen van zijn cliënten door hen ondeskundig bij te staan. Appellant is van mening dat zijn behandeling van twee casussen onjuist en onrechtvaardig is beoordeeld. Appellant kan zich niet vinden in de beoordeling van de raad dat appellant niet binnen de kernwaarden kon acteren. Tot het moment dat de patroon appellant beschuldigde van het doorsturen van een cliënt naar haar die een tuchtklacht tegen haar indiende, was er niets aan de hand. Patroon heeft het appellant kwalijk genomen dat hij heeft geweigerd twee zaken van haar aan te nemen omdat hij zijn laatste herkansing van de toets Ethiek wilde voorbereiden. Patroon heeft appellant voorgesteld om zijn stage te verlengen. Appellant heeft aangegeven dat als hij aan alle formele vereisten voldoet er geen redenen zijn om de stage te verlengen. Appellant bestrijdt dat hij onvoldoende op kantoor is geweest. Op de dagen dat hij niet op kantoor was onderhield hij contact via telefoon, whatsapp of e-mail. De eerste vijf stageverslagen vermelden volgens appellant niets over gebrek aan kennis en vaardigheden en dat de specialisatie strafrecht niet van de grond komt. Appellant vindt het logisch dat hij na het gesprek op 6 juni 2024 niet naar kantoor ging vanwege een opgenomen vakantie. Appellant vindt het onrechtvaardig dat hij gedwongen werd zich uit te schrijven van het tableau. Appellant stelt dat hij in de afgelopen drie jaar meer dan € 55.000,- heeft geïnvesteerd in de beroepsopleiding en stage. De gevolgen van het besluit zijn disproportioneel. In de schriftelijk reactie van 19 december 2024 op het verweerschrift 2024, zoals tijdens de hoorzittingen van 14 mei 2025 en 3 september 2025 met zoveel woorden herhaald, heeft appellant de gronden van beroep van een toelichting en onderbouwing met stukken voorzien. Appellant verzoekt de algemene raad primair om hem in aanmerking te doen komen van de stageverklaring. Subsidiair verzoekt appellant om de stage met maximaal 3 maanden te verlengen. Meer subsidiair verzoekt appellant om een schadeloosstelling tot een bedrag van € 55.000,-.

Gronden van verweer

12. De raad stelt zich primair en met redengeving op het standpunt dat het administratief beroep niet-ontvankelijk is.
13. Subsidiair stelt de raad dat het administratief beroep ongegrond verklaard dient te worden. De raad voert daartoe aan, dat het appellant aan voldoende kwaliteit en vaardigheden ontbreekt en er ondanks herhaalde mededeling – dat er meer "vlieguren" moeten worden

gemaakt – geen verbetering is opgetreden. Appellant is sinds februari 2024 meerdere malen aangesproken over het feit dat hij nauwelijks (hooguit een enkele dag per week) op kantoor was. Appellant is door de raad aangesproken op dit gedrag waarbij zijn patroon aangaf hem al maanden niet te hebben gezien. Over een plan van aanpak hoe nu verder beschikte appellant niet. Appellant geeft geen blijk besef te hebben van de urgentie van de situatie en dat hij daarvoor zelf de verantwoordelijkheid draagt. Appellant is door de raad expliciet in de gelegenheid gesteld om te komen met een plan om zijn stage voor nog minimaal een half jaar op goede wijze in te vullen. Hij heeft de raad echter geen deugdelijk plan gepresenteerd. Een verlenging is alleen zinvol als daarin deugdelijk praktijk kan worden gevoerd en daarmee alsnog naar een stageverklaring kan worden toegewerkt. Hiervan was en is geen sprake. Meer subsidiair verzoekt de raad het verzoek om geldelijke vergoeding af te wijzen, nu deze ontstane situatie geheel aan appellant te wijten is.

Relevante wet- en regelgeving

14. Voor de toepasselijke bepalingen uit de Advocatenwet, de Verordening op de advocatuur (hierna: “Voda”), de Regeling op de advocatuur (hierna: “Roda”) en de voor het arrondissement Den Haag geldende Beleidsregel stage en patronaat 2023 (hierna: “Beleidsregel”) wordt verwezen naar bijlage I. Deze bijlage is onderdeel van de beslissing.

Overwegingen

Ontvankelijkheid

15. De algemene raad merkt vooraf op dat het feit dat de rechtsmiddelenclausule van de raad slechts een postbusnummer en postcode van de algemene raad vermeldde, niet betekent dat de mogelijkheid van het maken van administratief beroep via de digitale weg bij de algemene raad niet open stond. Reeds sinds enkele jaren is het namelijk wel mogelijk om per e-mail bezwaar te maken dan wel administratief beroep in te stellen bij de algemene raad. Met de doorzending op 14 oktober 2024 op grond van artikel 6:15 van de Awb van het administratief beroepschrift van 13 oktober 2024 aan de algemene raad is (uiteindelijk) op juiste wijze administratief beroep ingediend.
16. De algemene raad stelt voorts vast dat er geen twijfel over bestaat dat het appellant zelf was die het administratief beroep heeft ingediend. De algemene raad acht met referentie aan de uitspraken van het College van Beroep voor het bedrijfsleven, [ECLI:NL:CBB:2017:414](#) en de Centrale Raad van Beroep, [ECLI:NL:CRVB:2018:128](#) toetsing aan het formele ondertekeningvereiste onnodig, zodat ook dit geen goede grond is de niet-ontvankelijkheid van het administratief beroep in te roepen.

Procesbelang bij het primaire en subsidiaire verzoek van appellant

17. In zijn administratief beroepschrift heeft appellant primair verzocht om verstrekking van de stageverklaring. Appellant heeft zich op de dag van ontvangst van het bestreden besluit op 2 september 2024 van het tableau laten uitschrijven en was dus ten tijde van het indienen van zijn administratief beroepschrift op 13 oktober 2024 al geen advocaat meer. Hierna zal de algemene raad de thans voorliggende vraag beantwoorden waar dit rechtens toe leidt.
18. Vooraf merkt de algemene raad op dat appellant weliswaar heeft aangegeven dat hij zich gedwongen voelde zichzelf van het tableau uit te schrijven, terwijl hij nog beschikte over de mogelijkheid de door de raad in het bestreden besluit aangekondigde beslissing tot

ambtshalve schrapping af te wachten. Tegen dit aangekondigde schrappingsbesluit had appellant te zijner tijd bezwaar kunnen maken en daarbij tevens de voorzieningenrechter op grond van 8:81 van de Awb om een schorsing van de ambtshalve schrapping kunnen verzoeken. Nu appellant een andere keuze heeft gemaakt is deze mogelijkheid vervallen.

19. De algemene raad overweegt dat iemand alleen een stageverklaring kan krijgen als die persoon is ingeschreven als advocaat. Zie de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: “de Afdeling”) van 30 maart 2022 ([ECLI:NL:RVS:2022:955](#)) waarin wordt overwogen:

“Ingevolge artikel 1.1 van de Voda, is een advocaat de in Nederland ingeschreven advocaat. Een stagiaire wordt in artikel 1.1 gedefinieerd als een advocaat die verplicht is zijn praktijk uit te oefenen onder begeleiding van een patroon. Uit de systematiek van artikel 1.1 volgt dus dat een stagiaire, een in Nederland ingeschreven advocaat moet zijn. Uit artikel 3.1 van de Voda volgt dat de stage aanvangt op het moment dat de stagiaire is beëdigd, de stage en de patroon zijn goedgekeurd en de uitoefening van de praktijk is aangevangen. De eisen voor het voltooiën van de stage en het verkrijgen van een stageverklaring zoals genoemd in artikel 3.2 van de Voda, gelden voor de stagiaire, oftewel, voor de in Nederland ingeschreven en beëdigde advocaat. Uit artikel 1, derde lid, laatste volzin, van de Advocatenwet, volgt dat met de verstrekking van de stageverklaring van rechtswege het voorwaardelijk karakter aan de inschrijving wordt ontnomen. Deze bepaling impliceert ook dat [appellant] voorwaardelijk op het tableau ingeschreven moet staan, voordat hem een stageverklaring kan worden verstrekt. Vast staat dat [appellant] niet staat ingeschreven als advocaat.”

20. Voorts overweegt de algemene raad ten aanzien van het primaire verzoek dat, omdat appellant ten tijde van het administratief beroep niet langer was ingeschreven als advocaat, hij met dit rechtsmiddel niet kon bereiken dat hij een stageverklaring zou krijgen. Hij heeft daarom geen belang bij een inhoudelijke beoordeling van deze zaak. Zie ook de uitspraken van de Afdeling van 23 november 2022 ([ECLI:NL:RVS:2022:3400](#) en [ECLI:NL:RVS:2022:3399](#)). Ten aanzien van het primaire verzoek komt de algemene raad tot de slotsom dat het ontbreken van procesbelang tot niet-ontvankelijkheid van het administratief beroep dient te leiden.
21. In zijn administratief beroep heeft appellant vervolgens subsidiair verzocht om stageverlenging. De algemene raad overweegt dat op grond van artikel 3.4, eerste lid, aanhef en onderdeel d, van de Voda de stage zonder stageverklaring eindigt door een ambtshalve beslissing van de raad van de orde. In casu valt het bestreden besluit van 2 september 2024 ingevolge artikel 3.2, aanhef en onderdeel c, van de Voda aan te merken als een ambtshalve beslissing die de stage zonder stageverklaring beëindigt op 27 augustus 2024. Een stage die zonder stageverklaring geëindigd is, kan na uitschrijving niet meer verlengd worden. De algemene raad overweegt daartoe ten aanzien van het subsidiaire verzoek dat, omdat appellant ten tijde van het administratief beroep niet langer was ingeschreven als advocaat, hij met dit rechtsmiddel niet kon bereiken dat hij van de reeds geëindigde stage een verlenging zou kunnen krijgen. Eveneens ten aanzien van het subsidiaire verzoek komt de algemene raad tot de slotsom dat het ontbreken van procesbelang tot niet-ontvankelijkheid van het administratief beroep dient te leiden.

Inzake het schadeverzoek

22. Los van hetgeen hierna onder het kopje “Gevolgen van het bestreden besluit” wordt overwogen over de niet-disproportionele gevolgen van het bestreden besluit en de vraag of deze gevolgen een schade zouden op leveren die aan de raad te wijten zou zijn, merkt de algemene raad op dat hem, gelet op de aard van de administratief beroepsprocedure, geregeld in hoofdstuk 6 en in afdeling 7.3 van de Awb, hem de bevoegdheid niet toekomt een formeel besluit te nemen op een schadeverzoek, aangezien dit ingevolge titel 8.4 van de Awb een bevoegdheid van de bestuursrechter is dan wel een bevoegdheid die bij de civiele rechter berust.

Overwegingen ten overvloede

23. De algemene raad hecht eraan om los van het dictum van deze beslissing op administratief beroep - derhalve: ten overvloede - de beroepsgronden ten aanzien van het primaire en subsidiaire verzoek inhoudelijk te bespreken.

Duur van de stage

24. Op grond van artikel 9b, eerste lid, van de Advocatenwet dient een advocaat gedurende drie jaar praktijk uit te oefenen onder toezicht en op kantoor van een patroon. Ingevolge artikel 9b, tweede lid, eerste volzin, van de Advocatenwet kan voor stagiaires die in deeltijd werkzaam zijn de duur van de stage naar evenredigheid worden verlengd.
25. Tussen partijen is niet in geschil dat ter zake sprake is van een stage in de zin van artikel 9b, eerste lid, van de Advocatenwet, waarvan sinds de beëdiging op 27 augustus 2021 de termijn van drie jaar is verstreken op 27 augustus 2024. Uit de stukken en het verhandelde tijdens de twee hoorzittingen is gebleken dat appelland en patroon op 13 juni 2021 een (gewijzigde) Samenwerkingsovereenkomst hebben gesloten, derhalve nog voor de aanvang van zijn stage, waarin een voltijds werkweek van 40 uur is overeengekomen (in plaats van de kennelijk in een eerdere Samenwerkingsovereenkomst overeengekomen werkweek van 36 uur), hetgeen gelet op staande jurisprudentie¹ neerkomt op een wijziging van een deeltijdstage, als bedoeld in artikel 9b, tweede lid, van de Advocatenwet naar een voltijdstage als bedoeld in artikel 9b, eerste lid, van de Advocatenwet.
26. De algemene raad is na de hoorzitting op 14 mei 2025 ambtshalve op de volgende anomalie gestuit, namelijk dat de stage van appelland in afwijking hetgeen partijen hebben verklaard, in het registratiesysteem Beheer Advocaten Registratie (hierna: “BAR”) is geregistreerd als een deeltijdstage verlengd tot en met 10 oktober 2024 (in plaats van 27 augustus 2024). Partijen zijn gelet op dit nieuw gebleken feit in de gelegenheid gesteld te reageren. Uit het verhandelde tijdens de hoorzitting op 3 september 2025 is gebleken dat aanlevering van de onjuiste verlengde einddatum van de stage van 10 oktober 2024 een menselijke vergissing aan de zijde van de raad moet zijn geweest. Appelland heeft zich op het standpunt gesteld dat de registratie van stagegegevens in BAR te allen tijde juist moet zijn. Hoewel de algemene raad het standpunt van appelland in algemene zin onderschrijft - het registratiesysteem BAR dient inderdaad in het kader van een goede rechtspleging voor alle ketenpartners altijd betrouwbare informatie te bevatten - heeft appelland desgevraagd aangegeven dat hij van deze misslag van de raad niet op de hoogte was, zodat wordt vastgesteld dat hij door deze misslag dus niet is benadeeld. Dit geldt te meer nu de

¹ [ECLI:NL:RVS:2005:AS6227](#).

(gewijzigde) Samenwerkingsovereenkomst tussen appellant en patroon een voltijds werkweek en stage inhield.

27. Ingevolge artikel 3.1 van de Voda vangt de stage aan op het moment dat de stagiair is beëdigd, de stage en de patroon zijn goedgekeurd en de uitoefening van de praktijk is aangevangen. Appellant stond na zijn beëdiging sinds 27 augustus 2021 tot 2 september 2024 voorwaardelijk op het tableau ingeschreven als advocaat. Omdat hij op 27 augustus 2024 onafgebroken gedurende een tijdvak van drie jaar voorwaardelijk als advocaat ingeschreven heeft gestaan zonder dat een stageverklaring kon worden overgelegd, kwam appellant vanaf dat moment in aanmerking voor ambtshalve schrapting ingevolge artikel 8c, eerste lid, aanhef en onder c, van de Advocatenwet. De raad heeft hem echter bij het bestreden besluit van 2 september 2024 erop gewezen dat hij zichzelf kon uitschrijven, hetgeen appellant op 2 september 2024 heeft gedaan.
28. Aangezien de bepalingen van hoofdstuk 3 van de Voda uitsluitend betrekking hebben op beëdiging in Nederland, bedoeld in artikel 3 van de Advocatenwet, dient de door appellant gestelde “voorsprong” vanwege de advocatenstage in [REDACTED] van 2,5 jaar derhalve buiten beschouwing te blijven. Het moge zo zijn dat appellant tijdens zijn stage in [REDACTED] zich aldaar als advocaat heeft ontwikkeld, maar het systeem van de Voda voorziet er niet in dat deze ontwikkeling in Nederland kan worden omgezet in iets wat neerkomt op een verkorting van de stagetijd, indien appellant met de term “voorsprong” hierop zou doelen. De duur van de stagetijd in [REDACTED] mist relevantie voor de beoordeling ter zake daar het een andere beroepsopleiding² betreft zodat hiervoor geen verkorting kan worden verleend. Overigens heeft appellant, voor zover de algemene raad dat heeft kunnen vaststellen, de raad niet om een verkorting van zijn stage gevraagd op grond van artikel 9b, tweede lid, laatste volzin, van de Advocatenwet.

Beoordeling voldoende praktijkervaring

29. Het hebben van voldoende praktijkervaring is ingevolge artikel 3.2, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Voda een vereiste om de stage te kunnen voltooien en in aanmerking te komen voor de stageverklaring. In artikel 13 van de Beleidsregel zijn de voorwaarden genoemd op grond waarvan de raad beoordeelt of de stage is voltooid. Ingevolge artikel 13, eerste lid, aanhef en onderdeel d, van de Beleidsregel is vereist dat de raad een verklaring van de patroon ontvangt dat de stagiaire geschikt is voor het beroep van advocaat en over voldoende praktijkervaring beschikt en zelfstandig en naar behoren de praktijk kan uitoefenen.
30. De patroon heeft de raad de verklaring als bedoeld in artikel 13, eerste lid, onderdeel d, van de Beleidsregel niet overgelegd. Hieruit volgt dat op grond van artikel 3.2, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Voda de stageverklaring niet verstrekt kan worden.
31. Appellants uitvoerige betoog in het administratief beroepsschrift en tijdens de hoorzittingen komt erop neer dat hij gelet op zijn omstandigheden als advocaat-ondernemer, zijn gezinssituatie en zijn gezondheidssituatie het niet eens is met de in zijn ogen onjuiste beoordeling van de patroon dat appellant te weinig op kantoor was en daardoor te weinig onvoldoende praktijkervaring kon opdoen. Appellant heeft de raad kort gezegd verweten

geen oog te hebben gehad voor de onjuistheid van deze beoordeling en de gevolgen daarvan. De algemene raad merkt op dat het op de weg van appellant lag om met feiten aan te tonen dat het tegendeel waar was en is van oordeel dat appellant hierin onvoldoende is geslaagd. Het betoog van appellant doet er niet aan af dat de vereiste verklaring bedoeld van artikel 13, eerste lid, onderdeel d, van de Beleidsregel door de patroon niet is overgelegd aan de raad.

32. De vraag of de algemene raad op grond van artikel 4:84 Awb kon afwijken van de Beleidsregel zal hieronder worden beantwoord.

Inzake het subsidiair verzoek om stageverlenging

33. Het tweede verzoek van appellant wordt als volgt begrepen dat, indien een stageverklaring niet wordt verstrekt, hij alsnog in aanmerking wil komen op een stageverlenging van drie maanden.
34. De algemene raad overweegt dat de onderhavige stage van appellant op 27 augustus 2024 geëindigd is zonder stageverklaring en dat appellant zich op 2 september 2024 van het tableau heeft laten uitschrijven. Een reeds beëindigde stage kan, zoals hierboven is overwogen, niet verlengd worden.
35. De algemene raad overweegt ten overvloede dat de raad de mogelijkheid heeft om een stage te verlengen indien deze van oordeel is dat de stagiair praktijkervaring tekort komt. Deze bevoegdheid van de raad is geregeld in artikel 9b, tweede lid, tweede volzin, van de Advocatenwet en artikel 12 van de Beleidsregel. Van belang hierbij is op te merken dat beide genoemde bepalingen zijn geformuleerd als 'kan'- bepaling. De raad hoeft deze mogelijkheid dus niet aan te bieden en kan dus ook terugkomen van een eerder gedaan aanbod. Uit het bestreden besluit, de stukken, en het verhandelde tijdens de hoorzittingen is gebleken dat de raad bij het aanbod aan appellant de voorwaarde heeft gesteld dat hij een nieuw en gedegen plan zou komen voor een stageverlenging van minimaal een half jaar en dat het nieuwe plan van appellant niet aan deze voorwaarde voldoet, zodat de raad het aanbod om de stage te verlengen intrekt. De algemene raad komt tot de slotsom dat de raad, gebruikmakend van zijn discretionaire bevoegdheid, heeft mogen terugkomen op zijn eerdere aanbod om de stage te verlengen. Daarbij wordt overwogen dat appellants verzoek om een verlenging van maximaal drie maanden bij lange na niet aansluit bij de door de raad gestelde raad van een verlenging van minimaal een half jaar.

Gevolgen van het bestreden besluit

36. Uit hetgeen hiervoor is overwogen volgt dat de algemene raad het gevolg van de bestreden besluit, dat de investeringen van appellant aan de beroepsopleiding en stage gedurende de afgelopen drie jaar, door hem zonder verdere onderbouwing geschat op meer dan € 55.000,- niet beschouwt als een disproportioneel zwaar gevolg van een door de raad rechtmatig genomen bestreden besluit, omdat het inherent is aan het niet met succes kunnen voltooien van een stage, dat de kosten voor het niet slagen voor eigen rekening en risico komen van de advocaat-stagiair.
37. Ingevolge artikel 4:84 van de Awb handelt het bestuursorgaan overeenkomstig de beleidsregel, tenzij dat voor een of meer belanghebbenden gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen. De algemene raad overweegt dat hiervoor is uiteengezet

waarom de gevolgen van het bestreden besluit voor appellant niet zijn aan te merken als onevenredige gevolgen in de zin van artikel 4:84 van de Awb, zodat er voor de raad geen aanleiding was om ten aanzien van de Beleidsregel gebruik te maken van zijn inherente afwijkingsbevoegdheid.

Beslissing

- De algemene raad verklaart het administratief beroep ten aanzien van het primaire en subsidiaire verzoek niet-ontvankelijk, zodat het bestreden besluit in stand blijft.
- De algemene raad verklaart zich, gelet op artikel 8:88 Awb, onbevoegd te beslissen op het verzoek om schadevergoeding.

Aldus gedaan te Den Haag op 5 november 2025 | 14:55 CET

De algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten,
namens deze,

[Redacted signature]

mw. mr. S.F.M. ten Berge
plaatsvervangend algemeen secretaris

Bijlagen:

- Relevante wet- en regelgeving
- Verslag hoorzitting d.d. 14 mei 2025
- Verslag hoorzitting d.d. 3 september 2025

Tegen deze beslissing kunnen belanghebbenden binnen zes weken na bekendmaking van deze beslissing beroep instellen overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk 8 van de Algemene wet bestuursrecht.

Bijlage I: Relevante wet- en regelgeving

Advocatenwet

Artikel 9b

1. Elke advocaat, met uitzondering van de advocaat die beschikt over een ten aanzien van het beroep van advocaat afgegeven erkenning van beroepskwalificaties als bedoeld in artikel 5 van de Algemene wet erkenning EU-beroepskwalificaties alsmede met uitzondering van de advocaat, die overeenkomstig artikel 2a is ingeschreven is verplicht gedurende de eerste drie jaar waarin hij als zodanig is ingeschreven als stagiaire de praktijk uit te oefenen onder begeleiding van een andere advocaat - hierna te noemen de patroon - en bij deze kantoor te houden.

2. Voor stagiaires die in deeltijd werkzaam zijn wordt de duur van de stage naar evenredigheid verlengd. Voorts kan de duur van de stage met ten hoogste drie jaar worden verlengd indien de raad van de orde in het arrondissement van oordeel is dat de stagiaire nog niet over voldoende praktijkervaring beschikt. De duur van de stage kan door de raad, met goedkeuring van de algemene raad, op verzoek van de stagiaire worden verkort.

5. Van het met gunstig gevolg voltooien van de stage wordt door de raad van de orde in het arrondissement een verklaring aan de stagiaire verstrekt.

6. Tegen (...), dan wel de weigering om een verklaring als bedoeld in het vijfde lid te verstrekken, kan een belanghebbende administratief beroep instellen bij de algemene raad.

Verordening op de advocatuur

Artikel 3.2

1. De stagiaire krijgt de verklaring, bedoeld in artikel 9b, vijfde lid, van de Advocatenwet, op het moment waarop de termijn, bedoeld in artikel 9b, eerste onderscheidenlijk tweede lid, van de Advocatenwet, is verstreken en:

a. (...);

b. (...); en

c. de raad van de orde, gehoord de patroon en de stagiaire, oordeelt dat de stagiaire over voldoende praktijkervaring beschikt, bedoeld in artikel 9b, tweede lid, van de Advocatenwet.

Artikel 8.3

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 9b, zesde lid, van de Advocatenwet kan een belanghebbende administratief beroep instellen bij de algemene raad tegen de volgende beschikkingen van de raad van de orde of de daaraan verbonden voorwaarden:

(...)

d. de weigering tot afgifte van een verklaring, bedoeld in artikel 3.2;

Beleidsregel stage en patronaat 2023³

Artikel 12. Verlenging van de stage (artikel 9b lid 2 Advocatenwet)

³ Gepubliceerd in de Staatscourant 2023 nr. 2629 van 23 januari 2023 en geldend vanaf 1 januari 2023. Met de inwerkingtreding van deze beleidsregel is de Beleidsregel stage en patronaat 2021 vervallen.

1. De raad van de orde kan de stage verlengen, indien het aannemelijk is dat voor het einde van de termijn de stagiaire alsnog over voldoende praktijkervaring beschikt en dat de ontbrekende verplichtingen binnen die nadere termijn zijn vervuld.

Artikel 13. Voltooiing van de stage (artikel 3.2, 3.9 en 3.10 Voda)

1. De raad van de orde ontvangt voor de beoordeling van de vraag of de stage is voltooid van de patroon en/of stagiaire de volgende gegevens:

- a. (...);
- b. (...);
- c. (...);
- d. een verklaring van de patroon dat de stagiaire geschikt is voor het beroep van advocaat en over voldoende praktijkervaring beschikt en zelfstandig en naar behoren de praktijk kan uitoefenen;
- e. (...).

Artikel 14. Hardheidsclausule

Indien de toepassing van deze beleidsregel naar het oordeel leidt tot een onevenredige uitkomst kan de raad van de orde van deze beleidsregel afwijken.